

УДК 364.4:316.346.2

DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1351/2026-1-8>

Коломієць Олена Германівна

доктор філософських наук,
доцент кафедри освітнього менеджменту,
артменеджменту і соціальної роботи,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
kolomietsolena@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-1343-4268

Байдюк Наталія Василівна

головна фахівчиня із просвітницької діяльності
у сфері запобігання ГЗН ГО «Десяте квітня»,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри освітнього
менеджменту, артменеджменту
і соціальної роботи,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
bayduchka80@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-2086-1847

КОАЛІЦІЯ 1325 ЯК СУБ'ЄКТ АДВОКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ФОРМУВАННЯ ЛОКАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ З ПОДОЛАННЯ ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ

Вступ. В умовах війни та сучасних суспільних трансформацій зросла роль інституцій громадянського суспільства у забезпеченні соціальної згуртованості, захисті прав людини, адвокації вразливих груп населення та формуванні ефективних механізмів взаємодії між громадою, державою і міжнародними партнерами. У цьому контексті сформовані в регіонах Коаліції 1325, набувають важливого значення в інтеграції гендерно чутливих підходів у процеси вироблення та реалізації локальних політик.

Метою роботи є аналіз діяльності Коаліції 1325 як суб'єкта адвокаційної діяльності з формування локальної соціальної політики, спрямованої на подолання гендерної нерівності та визначення механізмів інтеграції гендерного підходу у практику діяльності територіальних громад під її впливом.

Наукова новизна роботи полягає у комплексному підході до аналізу діяльності Коаліції 1325 як суб'єкта адвокації в системі локального врядування, що дозволяє розкрити специфіку її впливу на формування соціальної політики з подолання гендерної нерівності

Висновки. Адвокаційна діяльність виступає важливим інструментом впливу громадянського суспільства на процес прийняття політичних рішень органами влади. Одним із ключових інструментів реалізації адвокації на регіональному рівні виступає громадський моніторинг виконання Обласного плану дій з реалізації Резолюції Ради Безпеки ООН 1325. Моніторинг, здійснений Коаліціями 1325, доцільно розглядати не як ізольовану процедуру оцінювання, а як інтегрований компонент адвокаційної стратегії. Він забезпечує доказову основу для впливу на формування та вдосконалення локальної соціальної політики, спрямованої на подолання гендерної нерівності, а також сприяє інституціалізації принципів підзвітності, прозорості та гендерної чутливості політики. Результати моніторингу в Черкаській області дозволив розглядати Регіональну коаліцію «Черкащина 1325» як повноцінного суб'єкта впровадження, оцінки та формування регіональної гендерної політики.

Ключові слова: адвокація, соціальна політика, гендерна політика, Коаліція 1325, моніторинг, гендерний профіль громади.

Kolomiets Olena Germanivna

Doctor of Philosophy,
Associate Professor at the Department of Educational Management,
Art Management and Social Work,
Bohdan Khmelnytskyi National University of Cherkasy

Baidiuk Nataliia Vasylivna

Training & Mentorship Officer
NGO «The Tenth of April»
Candidate of Pedagogical Sciences,
Senior Lecturer at the Department of Educational Management,
Art Management and Social Work,
Bohdan Khmelnytskyi National University of Cherkasy

© Коломієць О. Г., Байдюк Н. В., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

THE 1325 COALITION AS AN ADVOCACY ACTOR IN THE FORMATION OF LOCAL SOCIAL POLICY TO ADDRESS GENDER INEQUALITY

Introduction. In the context of war and contemporary societal transformations, the role of civil society institutions has increased in ensuring social cohesion, protecting human rights, advocating for vulnerable population groups, and developing effective mechanisms of interaction between communities, the state, and international partners. In this context, the Coalitions 1325 established at the regional level are gaining particular importance in integrating gender-sensitive approaches into the processes of developing and implementing local policies.

Purpose and objectives of the article. The aim of the study is to analyze the activities of the Coalition 1325 as a subject of advocacy in the formation of local social policy aimed at overcoming gender inequality, as well as to identify the mechanisms for integrating a gender-sensitive approach into the practices of territorial communities under its influence.

The scientific novelty of the study lies in a comprehensive approach to analyzing the activities of the Coalition 1325 as an advocacy actor within the system of local governance, which makes it possible to reveal the specific features of its influence on the formation of social policy aimed at overcoming gender inequality.

Results. Advocacy serves as an important instrument through which civil society influences the decision-making processes of public authorities. One of the key mechanisms for implementing advocacy at the regional level is public monitoring of the implementation of the Regional Action Plan for the implementation of the United Nations Security Council Resolution 1325. Monitoring conducted by the Coalitions 1325 should be considered not as an isolated evaluation procedure but as an integrated component of an advocacy strategy. It provides an evidence base for influencing the development and improvement of local social policy aimed at overcoming gender inequality, and also contributes to the institutionalization of the principles of accountability, transparency, and gender sensitivity in public policy. The results of the monitoring conducted in the Cherkasy region make it possible to consider the Regional Coalition "Cherkashchyna 1325" as a full-fledged actor in the implementation, evaluation, and formation of regional gender policy.

Key words: *advocacy, social policy, gender policy, Coalition 1325, monitoring, gender profile of the community.*

Вступ. Сучасні трансформаційні процеси в українському суспільстві, зумовлені децентралізацією публічного управління, реформуванням системи соціальної політики та наслідками збройної агресії, актуалізують питання забезпечення гендерної рівності як складової сталого розвитку та демократичного врядування. Гендерна нерівність продовжує проявлятися у різних сферах суспільного життя – на ринку праці, у доступі до ресурсів, у представленості в органах влади, у сфері безпеки та соціального захисту. В умовах воєнного стану такий дисбаланс поглиблюється, що потребує системних, управлінських рішень на національному та локальному рівнях.

Міжнародною нормативною основою інтеграції гендерного виміру в політику безпеки та розвитку в Україні стала Резолюція Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека», ухвалена у 2000 році. Вона заклала підґрунтя для формування комплексного підходу залучення жінок до миротворчих процесів, процесів прийняття рішень, запобігання гендерно зумовленому насильству та врахування гендерних аспектів у післявоєнному відновленні. В Україні імплементація положень цього міжнародного документа здійснюється через Національний і Обласні плани дій, а також через розвиток мережових громадських ініціатив, серед яких особливе місце посідає Коаліція 1325.

Коаліція 1325 об'єднує громадські організації, експертні середовища та активісток, діяльність яких спрямована на просування порядку денного «Жінки, мир, безпека» на різних рівнях управління. В умовах розширення повноважень територіальних громад особливої ваги набуває її роль як суб'єкта адвокаційної діяльності у формуванні локальної соціальної політики.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю наукового осмислення ролі громадського сектору у формуванні гендерно чутливої соціальної

політики. Отже, дослідження ролі Коаліції 1325 у формуванні локальної соціальної політики з подолання гендерної нерівності є важливим для розуміння сучасних процесів взаємодії держави та громадянського суспільства, а також для розроблення ефективних інструментів забезпечення гендерної рівності в умовах соціальних і безпекових викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика, що є предметом цього дослідження, знайшла відображення у працях вітчизняних і зарубіжних науковців. Так, П. Чейн (2016) розкрито роль та обґрунтовано необхідність адаптації партиципативної демократичної моделі гендерного мейнстрімінгу до специфіки держав, що постраждали від війни. Акцентовано увагу на розширенні прав і можливостей жінок у процесах відбудови та миробудування. Автор наголошує, що наслідки збройних конфліктів поглиблюють розрив між інституціями громадянського суспільства та правлячими елітами, що зумовлює потребу у переосмисленні механізмів участі та посиленні інклюзивності публічної політики [11].

Р. Намуйонга, Я. Калікола, П. Кобусінг'є (2024) акцентовано увагу на вирішальній ролі громадських організацій, таких як UWONET, у просуванні гендерної рівності та прав жінок в Уганді. Доведено ефективність подолання бар'єрів гендерної нерівності, вкоріненої в культурні норми та інституційну політику країни, через реалізацію адвокаційних кампаній [14].

А. Міщенко, А. Пугач (2025) розкрито специфіку громадської адвокації у структурі зовнішньої політики України, обґрунтовано її значення у задоволенні оборонних потреб держави та виокремлено основні інструменти її реалізації (збір підписів, петиції, акції: мітинги, демонстрації, протести, пікети, презентації тощо) [6].

П. Покатасвим (2020) охарактеризовано суспільні функції адвокації в контексті місцевого самоврядування та визначено її основні принципи [7].

Т. Лях, В. Петрович, А. Спіріною (2022) проаналізовано інструментарій адвокаційних кампаній у практиці соціальної роботи та визначено їх структурно-функціональні характеристики. Автори обґрунтовують, що ефективне використання інструментів впливу на органи влади потребує системного підходу, який включає розроблення чітко структурованого плану адвокаційної кампанії, ґрунтовне знання чинного законодавства, орієнтацію в адміністративних процедурах, а також розуміння розподілу повноважень між її суб'єктами [5].

М. Лехолетовою, Т. Лях та Т. Спіріною (2022) досліджено процес організації адвокаційної кампанії щодо представлення інтересів вразливих груп населення – від ідентифікації соціальної проблеми та визначення цільової групи до оцінювання результатів адвокаційного впливу; також проаналізовано типові труднощі, що виникають у процесі реалізації адвокаційних кампаній. Окремим напрямом аналізу стало обґрунтування необхідності створення коаліцій та розвитку партнерських зв'язків, зазначено, що коаліційна модель підвищує легітимність адвокаційних вимог, посилює переговорні позиції, забезпечує синергію ресурсів та сприяє досягненню системних змін у соціальній політиці. Таким чином, адвокаційна кампанія розглядається як багаторівневий і колективний процес, що потребує стратегічного планування та міжсекторальної взаємодії [4].

Л. Гонюковою, Ю. Дупешко-Джус (2024) проаналізовано міжнародні нормативно-правові акти у сфері прав людини та забезпечення гендерної рівності, зокрема в контексті розвитку муніципальної гендерної політики. Особливу увагу приділено питанням локалізації Резолюції Ради Безпеки ООН 1325, а також наголошено на необхідності комплексного аналізу нормативно-правового забезпечення для адаптації європейських підходів до гендерної політики в процесі післявоєнного відновлення України [1].

Попри наявність окремих досліджень щодо впливу громадських організацій на мінімізацію гендерної нерівності, питання адвокаційного впливу Коаліції 1325 на процеси прийняття рішень у громадах потребує системного аналізу.

Метою дослідження є аналіз діяльності Коаліції 1325 як суб'єкта адвокаційної діяльності з формування локальної соціальної політики, спрямованої на подолання гендерної нерівності та визначення механізмів інтеграції гендерного підходу у практику діяльності територіальних громад під її впливом.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах децентралізації та воєнних викликів адвокаційні кампанії щодо формування локальної соціальної політики з подолання гендерної нерівності набувають стратегічного значення, оскільки саме на рівні територіальних громад приймаються рішення, що безпосередньо впливають на доступ до соціальних послуг і ресурсів. Вони забезпечують інтеграцію гендерного підходу у місцеві програми розвитку, бюджетування та систему соціального захисту, сприяючи зменшенню структур-

них дисбалансів. Адвокаційна діяльність посилює підзвітність органів місцевого самоврядування та формує механізми громадського контролю за виконанням гендерно орієнтованих зобов'язань. Крім того, вона створює умови для ширшої участі жінок у процесах прийняття рішень і підвищує інституційну спроможність громад щодо реагування на соціальні ризики з урахуванням принципів рівності та недискримінації.

У сучасному науковому дискурсі адвокація розглядається як інструмент впливу на публічну політику шляхом представлення та захисту інтересів певних соціальних груп, формування суспільного запиту на зміни та участі у процесах прийняття управлінських рішень [4; 5; 7]. Вона передбачає використання аналітичних, комунікаційних, правових і мобілізаційних механізмів з метою досягнення структурних змін.

У цьому контексті діяльність Коаліції 1325 можна інтерпретувати як форму інституціоналізованої громадської участі, спрямованої на інтеграцію гендерного підходу в систему локального управління.

Локальна соціальна політика, у свою чергу, постає як сукупність управлінських рішень та програм, що реалізуються органами місцевого самоврядування з метою забезпечення соціальної безпеки, підтримки вразливих груп населення та розвитку людського потенціалу. Її ефективність значною мірою залежить від врахування гендерних аспектів при плануванні бюджетів, розробленні цільових програм, організації соціальних послуг і здійсненні моніторингу їх результативності. Недостатня гендерна чутливість локальної політики призводить до відтворення структурної нерівності, посилення соціальних ризиків та обмеження доступу жінок до ресурсів і можливостей.

В умовах децентралізації саме територіальні громади стають ключовими майданчиками для впровадження гендерно орієнтованих практик управління. З одного боку, це створює нові можливості для врахування потреб різних соціальних груп; з іншого – виявляє потребу у професійній експертизі, методичній підтримці та адвокаційному супроводі. У цьому процесі Коаліція 1325 виступає посередником між громадянським суспільством і органами місцевого самоврядування, забезпечуючи трансляцію міжнародних стандартів у локальну політику. Особливо важливим є вивчення механізмів взаємодії громадського сектору з органами влади, інструментів впливу на розроблення локальних заходів, програм та оцінки їх результативності.

Збройні конфлікти, військова агресія та гуманітарні кризи мають диференційований вплив на жінок, чоловіків, дівчат і хлопців. Ухвалення Резолюції Ради Безпеки ООН «Жінки, мир, безпека» стало концептуальним проривом у розумінні гендерного виміру безпеки в Україні. Традиційні підходи до безпеки, орієнтовані виключно на військовий компонент, є недостатніми без урахування соціальних, економічних і гендерних чинників. Жінки частіше зазнають бідності, мають нижчий рівень

доходів, несуть основний тягар неоплачуваної доглядової праці, що в умовах війни, переміщення значно ускладнює їх становище. Також, зростають ризики фізичного, психологічного, сексуального та економічного насильства, включаючи використання сексуального насильства як інструменту війни.

Таким чином, в умовах збройних конфліктів суттєво посилюється вразливість жінок. Однак їх не слід розглядати виключно як постраждалих, оскільки вони відіграють важливу роль у миротворчих процесах і переговорах, а також у післявоєнному відновленні.

А. Цюприк, В. Грицанюк зауважують, що залучення жінок до процесів миробудування сприяє підвищенню стійкості мирних домовленостей і забезпечує більш інклюзивний характер прийняття рішень у сфері врегулювання конфліктів [9].

Запровадження принципу гендерної рівності на рівні громад та інтеграція гендерного підходу в управлінські процеси сприяють зміцненню інституційної спроможності органів влади, підвищенню довіри громадян і покращенню якості життя населення. Адаптація міжнародних стандартів до національних реалій у поєднанні з розробленням локальних механізмів моніторингу та оцінювання створює підґрунтя для впровадження гендерно чутливих підходів до формування політик з урахуванням специфіки територіальних громад, що є важливою передумовою сталого розвитку українського суспільства.

Ухвалення Резолюції дає можливість інституціоналізувати гендерний підхід у сфері безпеки, миробудування та відновлення, забезпечивши нормативне підґрунтя для участі жінок у процесах прийняття рішень на всіх рівнях. Емпіричні дані міжнародних досліджень [2; 13; 10] засвідчують, що залучення жінок до процесів мирного врегулювання сприяє підвищенню стійкості досягнутих домовленостей та збільшує ймовірність забезпечення довготривалого миру.

Резолюція створює рамкові умови для інтеграції принципів рівності, недискримінації та захисту прав жінок у державні й регіональні політики, а також сприяє формуванню міжвідомчої координації у питаннях попередження насильства та реагування на його наслідки. Крім того, імплементація положень Вона стимулює розвиток системи моніторингу та оцінювання ефективності заходів, що підвищує підзвітність органів влади й забезпечує посилення адресної підтримки постраждалих груп населення.

Тому розробка обласних планів дій (ОПД) та їх реалізація виступають ключовим механізмом конкретизації положень Резолюції на регіональному рівні та адаптації її стратегічних цілей до особливостей територіальних громад. Саме через такі плани забезпечується операціоналізація принципів участі, захисту, запобігання та відновлення шляхом визначення чітких завдань, індикаторів результативності, відповідальних виконавців і ресурсного забезпечення. Обласні плани дій сприяють посиленню взаємодії між органами влади, правоохоронними структурами та інститутами громадянського суспільства.

Їх реалізація формує підґрунтя для переходу від декларативного визнання принципу гендерної рівності до його практичного впровадження у процесах регіонального управління та післякризового відновлення.

Моніторинг виконання Обласного плану дій з реалізації порядку денного «Жінки, мир, безпека», що здійснюється Коаліціями 1325, доцільно розглядати не лише як інструмент оцінювання ефективності політики, а й як складову системної адвокаційної діяльності. У цьому контексті моніторинг обласних планів дій, що здійснюється Коаліціями, виступає аналітичною базою для формування аргументованого впливу на процеси прийняття управлінських рішень на регіональному рівні.

По-перше, моніторинг виконує функцію збору та верифікації даних щодо ступеня реалізації заходів ОПД, їх відповідності задекларованим цілям і показникам результативності. Аналіз фінансування, інституційної спроможності виконавців, дотримання принципів гендерної чутливості дозволяє виявити розриви між формальним прийняттям документів і фактичною імплементацією. Такі дані створюють доказову основу (evidence-based advocacy), що є ключовим елементом сучасної адвокаційної стратегії.

По-друге, результати моніторингу трансформуються у рекомендації для органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. У цьому випадку адвокація реалізується через публічне представлення аналітичних звітів, експертні обговорення, круглі столи, консультацій з профільними департаментами, а також через участь у робочих групах з доопрацювання або коригування плану. Таким чином, моніторинг переходить із площини технічного контролю у площину політичного впливу.

По-третє, адвокаційний вимір моніторингу проявляється у підвищенні прозорості та підзвітності регіональних органів влади. Публічність результатів оцінювання сприяє формуванню суспільного запиту на якісну реалізацію гендерної політики, стимулює управлінські структури до усунення виявлених недоліків і запобігає формалізації виконання заходів. У цьому аспекті моніторинг виконує функцію механізму громадського контролю.

Моніторинг виконання плану дій з реалізації порядку денного «Жінки, мир, безпека» у Черкаській області, здійснений Регіональною коаліцією «Черкащина 1325», виступає інструментом оцінювання результативності локальної політики та водночас складовою системної адвокаційної діяльності, спрямованої на підвищення підзвітності органів влади.

Першочерговим етапом моніторингового процесу стало розроблення чіткого плану його реалізації, що передбачало визначення відповідальних осіб, встановлення графіка звітності, формування системи кількісних і якісних індикаторів, окреслення джерел інформації (офіційні звіти, вебсайти та сторінки установ і організацій), а також добір методів збору даних. До останніх належать інформаційні запити до органів влади, напівструктуровані інтерв'ю з членами коаліції, проведення фокус-групових дослід-

джен. Аналіз отриманої інформації здійснювався шляхом опрацювання адміністративних даних, застосування партисипативного підходу для виявлення проблем, бар'єрів і ризиків у реалізації Обласного плану дій, а також узагальнення кількісних і якісних показників та проведення експертної оцінки отриманих результатів.

Регіональна коаліція «Черкащина 1325» виступила не лише суб'єктом моніторингу Обласного плану дій, а й активним учасником його реалізації. Кількість завдань, у виконанні яких брали участь представниці Коаліції 1325 (громадські організації), становить 68,0 % від загальної кількості запланованих завдань Обласного плану дій (17 із 25). Крім того, долучилися до виконання 33 заходів, що становить 55,9 % від їх загальної кількості.

У результаті моніторингу було встановлено, що коаліція відіграє вагомий роль як суб'єкт адвокаційної діяльності у процесах формування та реалізації регіональної політики з імплементації порядку денного «Жінки, мир, безпека». Завдяки представництву в консультативно-дорадчих органах при Черкаській обласній військовій адміністрації та обласній прокуратурі коаліція забезпечує інституціалізовану участь громадянського суспільства у процесах прийняття управлінських рішень. Створення коаліційної платформи сприяло консолідації громадських організацій, що працюють у сферах безпеки, гендерної рівності та підтримки постраждалих від війни, а також дозволило об'єднати їх експертні та організаційні ресурси для реалізації спільних ініціатив.

Важливим результатом діяльності коаліції стало перетворення положень Обласного плану дій з виконання Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на практичні інструменти реалізації політики на місцевому рівні. Адвокаційна діяльність коаліції сприяла збереженню комплексного бачення реалізації Резолюції, що охоплює питання участі жінок у процесах прийняття рішень, забезпечення безпеки, миробудування та післявоєнного відновлення. Важливим інструментом доказової адвокації стало проведення презентації Індексу гендерної рівності, що дозволило актуалізувати проблему гендерних диспропорцій у процесах відновлення та обґрунтувати необхідність інтеграції гендерного підходу у регіональну політику.

Моніторинг дав можливість визначити тенденції реалізації Обласного плану дій в Черкаській області:

- розвиток професійної спроможності жінок у секторі безпеки;
- інституціоналізацію тематики 1325 у системі державного управління;
- розвиток інклюзивної інфраструктури цивільного захисту;
- дієвість платформи партнерства – міжсекторального діалогу та співробітництва;
- забезпечення суспільного та політичного діалогу щодо постконфліктного відновлення;
- запровадження системної інформаційно-просвітницької роботи серед населення, спрямованої на підвищення обізнаності щодо запобігання насиль-

ству, механізмів захисту прав постраждалих осіб та доступних сервісів допомоги;

- посилення інституційної спроможності суб'єктів реагування, зокрема представників сектору безпеки, щодо попередження, виявлення та ефективної протидії гендерно зумовленому насильству в умовах війни;

- забезпечення функціонування механізмів координації діяльності інституцій, залучених до реалізації політики з питань гендерної рівності та виконання порядку денного «Жінки, мир, безпека»;

- розвиток інформаційно – просвітницьких кампаній щодо реалізації гендерної політики, виконання Резолюції РБ ООН 1325 та Національного плану дій «Жінки. Мир. Безпека»;

- розвиток навчальних програм для фахівців соціальної, медичної, освітньої сфер та фахівців сектору безпеки і оборони ін.

У результаті моніторингу також було виявлено низку викликів:

Не у всіх громадах Черкащини розроблені гендерні профілі громад, які відображають потреби, ресурси та бар'єри різних груп жінок і чоловіків. Їх відсутність істотно обмежує можливості органів місцевого самоврядування щодо формування адресної гендерної та інклюзивної політики.

Гендерний профіль як аналітичний інструмент забезпечує систематизоване уявлення про соціально-демографічну структуру населення, доступ до ресурсів, розподіл ролей, рівень зайнятості, стан здоров'я та специфічні потреби різних груп жінок і чоловіків [3; 8]. За його відсутності управлінські рішення ухвалюються без належного урахування гендерних розривів, що підвищує ризик відтворення структурної нерівності.

Наслідками відсутності гендерного профілю громади є:

- зниження якості стратегічного планування – відсутність систематизованих гендерно-дезагрегованих даних ускладнює розробку та коригування місцевих програм у сферах охорони здоров'я, зайнятості та соціального захисту.

- необґрунтованість бюджетних рішень – складність аргументації фінансування інклюзивних просторів, програм підтримки жінок і дівчат, заходів із забезпечення доступності та безпеки [12].

- відтворення гендерних розривів – ризик збереження структурної нерівності через ухвалення рішень без урахування специфічних потреб різних соціальних груп.

- низька інклюзивність публічних заходів – неврахування потреб жінок із дітьми, осіб з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих категорій.

- ускладнений моніторинг і оцінювання політик – неможливість відстеження динаміки показників та оцінки впливу програм на становище жінок і чоловіків.

- послаблення інтеграції гендерного підходу в місцеву політику – формалізація принципу рівності без його реального впровадження у практику управління.

Отже, гендерний профіль громади є не формальним документом, а ключовим інструментом стратегічного управління. Його відсутність призводить до фрагментарності політики, неефективного розподілу ресурсів та відтворення гендерних дисбалансів, тоді як системне оновлення профілю створює підґрунтя для доказового планування, інклюзивності та сталого розвитку громади.

Також, результати моніторингу ідентифікували наступну низку питань, що потребують додаткової уваги:

- в межах консультативно дорадчих органів (КДО) за участі інститутів громадянського суспільства переважно розглядаються питання домашнього насильства, тоді як інші напрями ОПД 1325 (миробудування, відновлення, безпека, СНПК) залишаються поза увагою;

- проведено значну кількість безпекових аудитів та моніторингів інфраструктури, однак відсутня інформація щодо врахування гендерних аспектів та їх результатів під час ухвалення управлінських рішень щодо переобладнання об'єктів, що свідчить про певний розрив між здійсненням моніторингу та подальшим впровадженням практичних заходів;

- відсутність результатів аудиту безпеки громад впливає на можливість врахування гендерних та інклюзивних аспектів під час планування заходів із підвищення безпеки;

- аналіз фінансування виконання ОПД свідчить про недостатній рівень місцевого фінансування заходів, що зумовлює залежність від донорської підтримки та обмежує сталість реалізації запланованих заходів.

Крім того, процес моніторингу дозволив актуалізувати питання недостатнього врахування потреб окремих соціальних груп (внутрішньо переміщених осіб, жінок, які постраждали від сексуального насильства пов'язаного з війною, жінок-військовослужбовиць тощо), що посилює аргументацію щодо необхідності перегляду пріоритетів регіональної соціальної політики. Таким чином, аналітичні результати моніторингу є інструментом коригування політичних рішень, а Регіональна коаліція «Черкащина 1325» виступає активним суб'єктом адвока-

ційної діяльності з формування локальної соціальної політики з подолання гендерної нерівності.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Адвокаційна діяльність виступає важливим інструментом впливу громадянського суспільства на процес прийняття політичних рішень органами влади. Одним із ключових інструментів реалізації адвокації на регіональному рівні виступає громадський моніторинг виконання Обласного плану дій з реалізації Резолюції Ради Безпеки ООН 1325.

Адвокаційна діяльність громадянського суспільства є важливим інструментом впливу на формування та реалізацію соціальної політики, зокрема у сфері забезпечення гендерної рівності та безпеки. Громадський моніторинг виконання Обласного плану дій з реалізації Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 є одним із дієвих інструментів цього процесу. Проведене дослідження засвідчує, що громадський моніторинг доцільно розглядати не лише як інструмент оцінювання ефективності реалізації запланованих заходів, а як інтегрований елемент адвокаційної стратегії. Його результати сприяють підвищенню рівня підзвітності органів влади, забезпечують прозорість управлінських процесів та створюють підґрунтя для врахування гендерно чутливого підходу під час формування та реалізації регіональної соціальної політики. Аналіз результатів моніторингу виконання Обласного плану дій у Черкаській області підтверджує зростання ролі громадських інституцій у процесах формування регіональної політики у сфері гендерної рівності. Зокрема, діяльність Регіональної коаліції «Черкащина 1325» демонструє її спроможність виступати не лише партнером органів влади, а й повноцінним суб'єктом впровадження, оцінювання та вдосконалення регіональної гендерної політики. Отже, інтеграція громадського моніторингу в систему адвокаційної діяльності сприяє підвищенню ефективності реалізації положень Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 на регіональному рівні, посилює участь громадянського суспільства у процесах публічного управління та створює передумови для більш системного врахування гендерних аспектів у політиці безпеки і розвитку громад.

Список літератури:

1. Гонюкова Л., Дупешко-Джус Ю. Нормативно-правове забезпечення гендерної політики на рівні територіальних громад в Україні: міжнародний аспект. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2024. 19(1). С. 67–73. DOI: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/19-12/22>
2. Жінки. Мир. Безпека: Інформаційно-навчальний посібник з гендерних аспектів конфліктів для фахівців соціальної сфери / Л. Г. Ковальчук та ін. Київ. 2017. 172 с. URL: <https://url.info/1rvF4>
3. Леоненко Н. А., Тюріна Д. М. Гендерний паспорт громади: український досвід у контексті європейських практик. *Вісник НУЦЗ України. Серія. «Державне управління»*. 2025. Вип. 2(23). С. 208–219. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/27318>
4. Лехолетова М., Лях Т., Спіріна Т. Алгоритм організації та проведення успішної адвокаційної кампанії із представництва інтересів. *Social Work and Education*. 2022. Vol. 9, No. 1. P. 67–78. URL: <http://dSPACE.tnpu.edu.ua/handle/123456789/25661>
5. Лях Т., Петрович В., Спірін А. Інструменти соціальної адвокації прав та інтересів вразливих груп населення. *Вісник гуманітарних наук. Humanitas*. 2022. № 3. С. 54–60. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.3.8>
6. Міщенко А. Б., Пугач А. В., Громадська адвокація у структурі зовнішньої політики України. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*, 2025. № 16. С. 7–23. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-745X.16.2025.344671>

7. Pokataev P. S. Suspilni funktsii advokatsii v konteksti mistsevoho samovriaduvannia. *Derzhava ta rehioni*. 2020. № 2 (70). С. 173–178. DOI <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2020.2.29>
8. Про затвердження Методичних рекомендацій з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, на рівні територіальних громад: Наказ міністерства Соціальної політики від 27 грудня 2022 р. № 359/ Міністерство соціальної політики. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0359739-22#Text> (дата звернення: 14.01.2026).
9. Цюприк А. Я., Грицанюк В. В. План дій ООН щодо забезпечення участі жінок у миротворчих процесах. *Реалізація гендерної політики на сучасному етапі розвитку сектору безпеки і оборони: стан, проблеми, перспективи*: матеріали VI Міжнародна наук.-практ. конф., м. Хмельницький, 15 травня 2025 р. Хмельницький: НАДПСУ, 2025. С. 436–440. URL: <https://urli.info/1rvGc>
10. Caprioli M. Gendered Conflict. *Journal of Peace Research*. 2000. Vol. 37(1). P. 51–68. DOI: <https://doi.org/10.1177/0022343300037001003>
11. Chaney P. Civil Society and Gender Mainstreaming: Empirical Evidence and Theory-Building from Twelve Post-Conflict Countries 2005–15. *World Development*. 2016. Vol. 83. P. 280–294. URL: <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2016.01.010>
12. Karyu O., Hlynskyu N., Gvozd M., Horbal N., Skowron Ł., Golec E., Artyukhova N. Gender Profiles of Local Government Heads and Economic Capacity of Territorial Communities: Evidence from Ukraine. *Sustainability* 2025. Vol. 17(5). URL: <https://doi.org/10.3390/su17052090>
13. Krause J., Krause W., Bränfors P. Women's Participation in Peace Negotiations and the Durability of Peace. *International Interactions*. 2018. Vol. 44(6). P. 985–1016. URL: <https://doi.org/10.1080/03050629.2018.1492386>
14. Namuyonga R., Kalikola J., Kobusingye P. Role of Civil Society Organizations in Advocating for Gender Equality and Women's Rights in Uganda. A Case Study: Uganda Women's Network (UWONET). *Metropolitan Journal Of Social And Educational Research*. 2024. Vol. 4. P. 231–243. URL: <https://lnk.ua/uOBHrgE3w>

References:

1. Honiukova, L., Dupeshko-Dzhus, Yu. (2024) Normatyvno-pravove zabezpechennia hendernoї polityky na rivni terytorialnykh hromad v Ukraini: mizhnarodnyi aspekt [Regulatory and legal support of gender policy at the level of territorial communities in Ukraine: international aspect]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Derzhavne upravlinnia – Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Public Administration*, 19(1), 67–73. <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/19-12/22> [in Ukrainian].
2. Kovalchuk, L. H. et al. (2017) Zhinky. Myr. Bezpeka: Informatsiino-navchalnyi posibnyk z hendernykh aspektiv konfliktiv dlia fakhivtsiv sotsialnoi sfery [Women. Peace. Security: Information and training manual on gender aspects of conflicts for social sector specialists]. Kyiv, 172 p. Retrieved from: <https://urli.info/1rvF4> [in Ukrainian].
3. Leonenko, N. A., Tiurina, D. M. (2025) Hendernyi pasport hromady: ukraïnskyi dosvid u konteksti yevropeïskykh praktyk [Gender passport of the community: Ukrainian experience in the context of European practices]. *Visnyk NUTsZ Ukrainy. Seriiia "Derzhavne upravlinnia" – Bulletin of the National University of Civil Protection of Ukraine. Series "Public Administration"*, 2(23), 208–219. Retrieved from: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/27318> [in Ukrainian].
4. Lekholetova, M., Liakh, T., Spirina, T. (2022) Alhorytm orhanizatsii ta provedennia uspishnoi advokatsiinoi kampanii iz predstavnytstva interesiv [Algorithm for organizing and conducting a successful advocacy campaign for representation of interests]. *Social Work and Education*, 9(1), 67–78. Retrieved from: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/25661> [in Ukrainian].
5. Liakh, T., Petrovych, V., Spirin, A. (2022) Instrumenty sotsialnoi advokatsii prav ta interesiv vrazlyvykh hrup naselennia [Tools of social advocacy for the rights and interests of vulnerable population groups]. *Vvichlyvist. Humanitas – Courtesy. Humanitas*, 3, 54–60. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.3.8> [in Ukrainian].
6. Mishchenko, A. B., Puhach, A. V. (2025) Hromadska advokatsiia u strukturі zovnishnoi polityky Ukrainy [Public advocacy in the structure of Ukraine's foreign policy]. *Mizhnarodni vidnosyny: teoretyko-praktychni aspekty – International Relations: Theoretical and Practical Aspects*, 16, 7–23. <https://doi.org/10.31866/2616-745X.16.2025.344671> [in Ukrainian].
7. Pokataiev, P. S. (2020) Suspilni funktsii advokatsii v konteksti mistsevoho samovriaduvannia [Social functions of advocacy in the context of local self-government]. *Derzhava ta rehiony – State and Regions*, 2 (70), 173–178. <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2020.2.29> [in Ukrainian].
8. Pro zatverdzhennia Metodychnykh rekomendatsii z realizatsii hendernoho pidkhodu ta pidkhodu, shcho bazuietsia na dotrymanni prav liudyny, na rivni terytorialnykh hromad : nakaz Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy vid 27 hrud. 2022 r. № 359 [On approval of Methodological recommendations for the implementation of the gender approach and the human rights-based approach at the level of territorial communities: Order of the Ministry of Social Policy of Ukraine dated December 27, 2022, No. 359]. (2022). Ministerstvo sotsialnoi polityky Ukrainy. Available at: Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0359739-22#Text> (accessed: 14.01.2026) [in Ukrainian].
9. Tsiupryk, A. Ya., & Hrytsaniuk, V. V. (2025). Plan dii OON shchodo zabezpechennia uchasti zhinok u myrotvorchykh protsesakh. In *Realizatsiia hendernoї polityky na suchasnomu etapi rozvytku sektoru bezpeky i oborony: stan, problemy, perspektyvy: Materialy VI Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii*. Khmelnytskyi, May 15, 436–440. Retrieved from: <https://urli.info/1rvGc> [in Ukrainian].
10. Caprioli, M. (2000). Gendered Conflict. *Journal of Peace Research*, 37(1), 51–68. <https://doi.org/10.1177/0022343300037001003>

11. Chaney, P. (2016). Civil Society and Gender Mainstreaming: Empirical Evidence and Theory-Building from Twelve Post-Conflict Countries 2005–15. *World Development*, 83, 280–294. <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2016.01.010>
12. Karyy, O., Hlynskyy, N., Gvozd, M., Horbal, N., Skowron, L., Golec, E., & Artyukhova, N. (2025). Gender Profiles of Local Government Heads and Economic Capacity of Territorial Communities: Evidence from Ukraine. *Sustainability*, 17(5). <https://doi.org/10.3390/su17052090>
13. Krause, J., Krause, W., & Bränfors, P. (2018). Women’s Participation in Peace Negotiations and the Durability of Peace. *International Interactions*, 44(6), 985–1016. <https://doi.org/10.1080/03050629.2018.1492386>
14. Namuyonga, R., Kalikola, J., & Kobusingye, P. (2024). Role of Civil Society Organizations in Advocating for Gender Equality and Women’s Rights in Uganda. A Case Study: Uganda Women’s Network (UWONET). *Metropolitan Journal of Social and Educational Research*, 4, 231–243. Retrieved from: <https://lnk.ua/uOBHrgE3w>

Дата першого надходження статті до видання: 22.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 21.05.2026